

GLAS & SEGERS

Kennis en aanpak van ouders met een verstandelijke en/of psychiatrische beperking

Esther Glas & Sandra Segers

10 November 2016

Esther Glas

Sandra Segers

oudersch

oudersch

Stelling 1

Mensen met een verstandelijke of psychische beperking zouden geen kinderen mogen krijgen.

Ouders met een Beperking

- Hebben moeite met het generaliseren van ervaringen naar andere situaties
- Hebben beperkte vaardigheden om problemen op te lossen
- Zijn minder goed in staat om grenzen te stellen aan een kind

Ouders met een Beperking (vervolg)

- Hebben vaak meer moeite om zich aan te passen aan de specifieke behoeften van een kind
- Kunnen moeilijker afstand nemen van hun eigen problematiek

Definitie Goed Genoeg Ouderschap

Ouderschap waarbij er geen uithuisplaatsing plaatsvindt, er geen bemoeienis is van de Raad voor de Kinderbescherming en er geen aanwijzingen zijn voor verwaarlozing en mishandeling.

KRAAMZORG

Stelling 2

*Een kwetsbare ouder moet luisteren
naar de adviezen van de
kraamverzorgende.*

Houding

- Naast de ouder staan
- Vertrouwen hebben in/krijgen van de cliënt
- Open en neutraal
- Geen toezichthouder
- Open gesprekken
- Waarschuwen voor risico's is niet effectief.
Alternatieven aandragen helpt wel

Houding (vervolg)

- Objectieve informatie
- Positief benaderen
- Luisteren
- Ouder maakt zelf keuzes
- Samen een probleem/vraag oplossen

BEPERKINGEN

Wie?

- (Lichte) verstandelijke beperking
- AD(H)D
- Autismespectrum stoornis
- Borderline

Casus “Simone”

Verstandelijke beperking?

- Mensen met een IQ tussen de 50 en 85
- IQ 50-70: lichte verstandelijke beperking
- IQ 70-85: zwak begaafd/moeilijk lerend
- IQ is niet bepalend

Kenmerken Verstandelijke Beperking

- Moeite om meerdere dingen tegelijk te doen
- Kan eigen gedachten moeilijk onder woorden brengen
- Kan impulsief zijn, niet denken maar doen
- Is makkelijk beïnvloedbaar
- Heeft een lager denktempo
- Leert door te doen

Kenmerken Verstandelijke Beperking (vervolg)

- Heeft moeite met zelfstandig werken
- Heeft moeite om conflicten op te lossen
- Minder inzicht in oorzaak-gevolg
- Minder concentratievermogen
- Moeite met onderscheiden van hoofd- en bijzaken

Iemand met borderline

- Emotieregulatiestoornis
- Persoonlijkheidsstoornis
- Verschillende gradaties, van goed leefbaar tot heel heftig
- Laag gevoel van eigenwaarde

Kenmerken

- Zwart-wit denken
- Impulsiviteit
- Automutilatie
- Verlatingsangst/niet alleen kunnen zijn
- Woedebuien
- Dissociatie
- Depressief zijn

Autisme Spectrum Stoornis (ASS)

- Ontwikkelingsstoornis met een neurologische oorzaak
- Beperkingen in
  - de sociale interactie
  - verbale en non-verbale communicatie
  - het verbeelding- en voorstellingsvermogen

Autisme Spectrum Stoornis (vervolg)

- Alle mensen met autisme ervaren op hun eigen manier hun beperkingen en problemen. Soms ervaart alleen de omgeving dat iemand anders is.
- Klassiek autisme, PDD-Nos, Asperger

Kenmerken ASS

- Maakt weinig oogcontact met anderen
- Herkent non-verbale signalen niet altijd
- Begrijpt dubbele boodschappen niet, neemt taal vaak letterlijk
- Over- of juist ondergevoelig voor sensorische prikkels (gehoor, zicht, reuk, smaak en tast)
- Moeite om leven te organiseren en structureren, toekomstplannen te maken

Kenmerken ASS (vervolg)

- Sterke behoefte aan routine en regelmaat
- Sterke behoefte aan duidelijke instructies, met name op het werk
- Sterk vasthoudend aan eigen planning, raakt van slag als deze door anderen verstoord wordt
- Kan slecht tegen veranderingen in de leefomgeving
- Brengt graag veel tijd alleen door

ADHD

- Meestal aangeboren en erfelijke afwijking van kleine onderdelen van de hersenen
- Kan zorgen voor moeilijkheden zoals
  - concentratie
  - aandachtsproblemen
  - impulsiviteit
  - hyperactiviteit (ADHD zonder hyperactiviteit wordt ook wel ADD genoemd)

Kenmerken ADHD

- Eerst doen dan denken
- Moeite om gestelde doelen te bereiken
- Heeft de neiging dingen uit te stellen tot het laatste moment
- Lichamelijke onrust
- Heeft moeite zichzelf te motiveren
- Wordt vaak overspoeld door alles om hem/haar heen

De Kraamverzorgende

- Biedt structuur, dagindeling, planning
- Gebruikt geen moeilijke woorden
- Heeft tijd en geduld
- Legt het 'waarom' uit
- Maakt consequenties helder ('daarom')
- Doet dingen voor

De Kraamverzorgende (vervolg)

- Herhaalt veel
- Maakt korte zinnen
- Doet stap voor stap steeds één ding tegelijk
- Laat terug vertellen of de boodschap begrepen is
- Is duidelijk in wat er verwacht wordt.
- Is consequent en voorspelbaar in gedrag.
- Vraagt door, is niet tevreden met het eerste antwoord.

De Kraamverzorgende (vervolg)

- Geeft bij conflictsituaties tips voor ander gedrag
- Beperkt de keuzemogelijkheden
- Kan leermomenten benoemen
- Kan suggesties doen of acties voorstellen
- Kan een samenvatting maken

Factoren met een Positieve Invloed

- Belangrijke factoren die een positieve invloed hebben op het doen slagen van ouderschap zijn bijvoorbeeld:
  - Aanwezigheid van een stabiel en stevig netwerk
  - Bereidheid om professionele hulp/ondersteuning te krijgen
  - Beperking is hierin niet leidend!

Zorgen?

- Bespreek je zorgen met je leidinggevende
- Wees open en transparant naar ouders

Bronvermelding

- Balansmodel Bakker
- Lirik
- Ineke Verdonk
- Kinderwenskoffer
- Movisie
- Gezondheidsraad
- E-learning Kijk op Kinderwens
- Zelfredzaamheidsmatrix

Vragen?

Meer verdieping? Volg onze training!

Kennis en aanpak van mensen met een lichte verstandelijke en/of psychiatrische beperking.

www.glasenseggers.nl

info@glasenseggers.nl